

334

Besluit van 22 juni 1992 houdende wijziging van het Mediabesluit (Stb. 1987, 573) inzake landelijke commerciële omroep en andere wijzigingen

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur van 24 december 1991, nr. MLB/J/OP/U-91 4420;

Gelet op de artikelen 50, zevende lid, 52, tweede lid, 57, vijfde lid, 71, derde lid, 71c, eerste lid, 71g, tweede en derde lid, 71i, 72, derde en vijfde lid, en 75a, tweede en derde lid, van de Mediawet (Stb. 1987, 249);

De Raad van State gehoord (advies van 22 april 1992, nr. W13.92 0005);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur van 17 juni 1992, nr. MLB/J/OP/U-92.1821;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I

Het Mediabesluit (Stb. 1987, 573)¹ wordt als volgt gewijzigd:

A

Het opschrift van hoofdstuk 1 wordt vervangen door:

HOOFDSTUK 1. DE BINNENLANDSE OMROEP DOOR MIDDEL VAN ZENDERS

B

Artikel 11A wordt vervangen door:

Artikel 11a

Inkomsten uit programmabladen van een omroepvereniging of een aspirant-omroepvereniging kunnen jaarlijks tot ten hoogste het bedrag dat nodig is om een eventueel verlies van de desbetreffende omroepvereniging te dekken, worden besteed aan verenigingsactiviteiten. Bij de bepaling van het resultaat blijven veranderingen in de waarde van de materiële vaste activa als gevolg van herwaarderingen buiten

beschouwing. De gebruikelijke jaarlijkse afschrijvingen van de materiële vaste activa worden niet als herwaarderingen aangemerkt.

C

In **artikel 16**, tweede lid, wordt «instelling» vervangen door: instelling.

D

Na artikel 24 wordt een nieuw **artikel 24a** ingevoegd:

Artikel 24a

Het programma van een lokale of regionale omroepinstelling die zendtijd heeft verkregen, bedoeld in artikel 50, zevende lid, van de Mediawet, bestaat voor ten minste vijftig procent uit onderdelen van informatieve, culturele en educatieve aard.

E

In **artikel 25a**, tweede lid, onderdeel b, vervalt de tweede volzin en wordt na «het verzoek om een advies», onder vervanging van de punt door een komma, toegevoegd: behoudens het bepaalde in artikel 25b;.

F

Artikel 25b wordt vervangen door:

Artikel 25b

1. Indien de omstandigheid, bedoeld in artikel 43b, derde lid, aanhef en onderdeel a, van de Mediawet zich voordoet, kan, in afwijking van artikel 25a, tweede lid, aanhef en onderdeel b, worden volstaan met een schriftelijke verklaring van aanvragerster.

2. Indien de omstandigheid, bedoeld in artikel 43b, derde lid, aanhef en onderdeel b, van de Mediawet zich voordoet, kan, in afwijking van artikel 25a, tweede lid, aanhef en onderdeel b, worden volstaan met een schriftelijke verklaring van partijen.

3. Indien aanvragerster stelt dat er geen overeenkomst tot stand is gekomen, omdat een of meer van de daarvoor in aanmerking komende uitgevers van persorganen kennelijk onredelijke eisen aan de totstandkoming hebben gesteld als bedoeld in artikel 43b, derde lid, aanhef en onderdeel c, van de Mediawet, kan, in afwijking van artikel 25a, tweede lid, aanhef en onderdeel b, worden volstaan met een schriftelijk verzoek van aanvragerster aan het Commissariaat voor de Media om zijn oordeel ter zake uit te spreken.

G

In **artikel 26** wordt, onder plaatsing van de aanduiding «b.» vóór «sportwedstrijd:», een nieuw onderdeel a ingevoegd:

a. evenement: een culturele manifestatie, muziekkuitvoering, podiumvoorstelling, sportwedstrijd, sportevenement of soortgelijke gebeurtenis, waarbij publiek aanwezig is;

H

Na artikel 26 wordt een nieuw **artikel 26a** ingevoegd:

Artikel 26a

Deze paragraaf is niet van toepassing op reclameboodschappen.

I

In **artikel 28**, eerste lid, wordt in de aanhef na «mogen» ingevoegd: vermijdbare.

J

In **artikel 29**, eerste lid, wordt na «mag» ingevoegd: vermijdbare.

K

Artikel 30 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt de aanduiding «1.» vóór de tekst en wordt in de aanhef na «zijn» ingevoegd: vermijdbare.

2. Het tweede en het derde lid vervallen.

L

Na artikel 30 wordt een nieuw **artikel 30a** ingevoegd:

Artikel 30a

1. Een televisieprogramma-onderdeel, bestaande uit het verslag of de weergave van een evenement dat in Nederland plaatsvindt of is geproduceerd door of in opdracht van een instelling die zendtijd heeft verkregen, mag vermijdbare reclame-uitingen bevatten, indien het evenement niet voornamelijk bestemd is om als programma te worden uitgezonden, en de reclame-uitingen niet overheersend zijn.

2. Een televisieprogramma-onderdeel, bestaande uit het verslag of de weergave van een evenement dat in het buitenland plaatsvindt en niet is geproduceerd door of in opdracht van een instelling die zendtijd heeft verkregen, mag vermijdbare reclame-uitingen bevatten, indien het evenement niet voornamelijk bestemd is om als programma te worden uitgezonden, en de reclame-uitingen niet langer of met meer nadruk in het programma-onderdeel voorkomen dan nodig is in het kader van een evenwichtige registratie en presentatie.

M

Artikel 31 wordt vervangen door:

Artikel 31

1. Een programma-onderdeel, bestaande uit het verslag of de weergave van een evenement dat niet voornamelijk bestemd is om als programma te worden uitgezonden, mag gedurende ten hoogste vijf seconden, aan het begin of aan het einde van het programma-onderdeel, vermijdbare reclame-uitingen bevatten, bestaande uit de namen of beeldmerken van die personen, bedrijven of instellingen, die een belangrijke, schriftelijk overeengekomen bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van het evenement. Indien het een programma-onderdeel voor televisie betreft, bestaat de vermelding of vertoning uitsluitend uit stilstaande beelden.

2. Het eerste lid is niet van toepassing ten aanzien van personen, bedrijven of instellingen die zich voornamelijk bezighouden met:

- a. de produktie of verkoop van sigaretten of andere tabaksprodukten;
- b. de produktie of verkoop van geneesmiddelen die in Nederland uitsluitend op doktersvoorschrift verkrijgbaar zijn; of
- c. het verrichten van medische behandelingen die in Nederland uitsluitend op doktersvoorschrift verricht mogen worden.

N

Artikel 32 wordt vervangen door:

Artikel 32

1. Een programma-onderdeel voor televisie, bestaande uit een film die voor een zaal publiek is of wordt vertoond, dan wel een televisiebewerking daarvan, mag vermijdbare reclame-uitingen bevatten die bestaan uit het vermelden of tonen van namen of beeldmerken van personen, bedrijven of instellingen, indien die reclame-uitingen in het programma-onderdeel voorkomen in dezelfde vorm en in ten hoogste dezelfde hoeveelheid als in de voor een zaal publiek bestemde versie van de film.

2. Een uit het buitenland aangekocht programma-onderdeel dat ten behoeve van het buitenlandse publiek als programma is uitgezonden, mag vermijdbare reclame-uitingen bevatten die bestaan uit het vermelden of tonen van namen of beeldmerken van personen, bedrijven of instellingen, indien die reclame-uitingen in het programma-onderdeel voorkomen in dezelfde vorm en in ten hoogste dezelfde hoeveelheid als in de ten behoeve van het buitenlandse publiek uitgezonden versie van het programma-onderdeel.

O

Hoofdstuk 3 wordt vervangen door:

HOOFDSTUK 3. COMMERCIELE OMROEP

PARAGRAAF 3.1. DE AANVRAAG

Artikel 52

1. Een aanvraag voor toestemming om een programma voor landelijke commerciële omroep te verzorgen, als bedoeld in artikel 71b, eerste lid, van de Mediawet, wordt schriftelijk ingediend bij het Commissariaat voor de Media.

2. De aanvraag gaat vergezeld van:
 - a. een exemplaar van de statuten;
 - b. een opgave van de feitelijke vestigingsplaats, indien deze afwijkt van de statutaire vestigingsplaats;
 - c. een aanduiding of de aanvraag betrekking heeft op toestemming voor het verzorgen van een radio- of van een televisieprogramma, of van beide;
 - d. overeenkomsten waaruit blijkt dat:
 - 1°. een zodanig aantal beheerders van draadomroepinrichtingen het programma zal uitzenden, dat het voldoet aan artikel 71h, eerste lid, van de Mediawet is gewaarborgd;
 - 2°. de aanvrager ten minste de kostprijs van het gebruik van de draadomroepinrichtingen vergoedt; en
 - e. een omschrijving van de organisatorische en juridische structuur van de aanvrager, alsmede een overzicht van zijn bestuurders.
3. Het Commissariaat beslist binnen twee maanden na indiening van

de aanvraag. In bijzondere gevallen kan hiervan worden afgeweken, mits de aanvrager tijdig in kennis is gesteld en hem is medegedeeld binnen welke termijn een beslissing zal worden genomen.

4. Indien de verstrekte gegevens en bescheiden onvoldoende zijn voor de beoordeling van de aanvraag, verzoekt het Commissariaat de aanvrager de aanvraag aan te vullen binnen een bij dat verzoek te stellen termijn. De termijn, bedoeld in het derde lid, wordt opgeschort met ingang van de dag waarop het Commissariaat de aanvrager uitnodigt de aanvraag aan te vullen, tot de dag waarop de aanvraag is aangevuld of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.

5. Indien de aanvrager geen of onvoldoende gevolg heeft gegeven aan het verzoek de aanvraag aan te vullen, kan het Commissariaat besluiten de aanvraag niet verder te behandelen.

6. Een besluit als bedoeld in het vijfde lid wordt aan de aanvrager medegedeeld binnen een maand nadat de aanvraag is aangevuld of nadat de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.

Artikel 52a

Indien een commerciële omroepinstelling die toestemming heeft verkregen, in aanmerking wil komen voor toestemming in een aansluitende periode, dient zij een aanvraag bij het Commissariaat voor de Media in ten minste vijf maanden vóór de afloop van de periode waarvoor haar toestemming is verleend. Artikel 52 is van overeenkomstige toepassing.

PARAGRAAF 3.2. VERPLICHTINGEN TEN AANZIEN VAN DE PROGRAMMA'S

Artikel 52b

Een commerciële omroepinstelling die toestemming heeft verkregen, mag in haar programma slechts reclameboodschappen opnemen, indien zij aan het Commissariaat voor de Media een schriftelijke verklaring van de Stichting Reclame Code heeft overgelegd, waaruit blijkt dat zij gebonden is aan de Nederlandse Reclame Code en onderworpen is aan het toezicht van de Stichting Reclame Code.

Artikel 52c

Reclameboodschappen die zijn opgenomen in het programma van een commerciële omroepinstelling die toestemming heeft verkregen, zijn als zodanig herkenbaar en duidelijk onderscheiden van de andere programma-onderdelen.

Artikel 52d

1. Het programma van een commerciële omroepinstelling die toestemming heeft verkregen, bestaat voor ten hoogste vijftien procent van de totale duur per dag en voor ten hoogste twaalf minuten per uur uit reclameboodschappen.

2. Reclameboodschappen in televisieprogramma's worden uitsluitend uitgezonden in blokken die, met inbegrip van de eventuele omlijsting, ten minste twee minuten duren.

Artikel 52e

1. Programma-onderdelen van commerciële omroepinstellingen die toestemming hebben verkregen, worden uitsluitend onderbroken door

reclameboodschappen, indien de onderbreking geen afbreuk doet aan de integriteit, het karakter en de samenhang van het desbetreffende programma-onderdeel of aan de rechten van rechthebbenden.

2. Programma-onderdelen, bestaande uit de weergave van godsdienstige of levensbeschouwelijke samenkomsten, worden niet onderbroken door reclameboodschappen.

3. De volgende programma-onderdelen worden uitsluitend onderbroken door reclameboodschappen, indien zij ten minste dertig minuten duren:

- a. programma-onderdelen, bestaande uit nieuws of commentaar op het nieuws;
- b. programma-onderdelen van godsdienstige of geestelijke aard, niet zijnde programma-onderdelen als bedoeld in het tweede lid;
- c. programma-onderdelen die bestemd zijn voor minderjarigen beneden de leeftijd van twaalf jaar; en
- d. niet-gedramatiseerde documentaires.

4. Films worden uitsluitend onderbroken door reclameboodschappen, indien zij ten minste vijfenveertig minuten duren.

5. Onverminderd het vierde lid, worden films ten hoogste eenmaal per volledig tijdvak van vijfenveertig minuten onderbroken door reclameboodschappen. Indien een film ten minste twintig minuten langer duurt dan twee of meer volledige tijdvakken van vijfenveertig minuten, kan hij nog eenmaal worden onderbroken.

Artikel 52f

1. Bij opeenvolgende onderbrekingen door reclameboodschappen in één programma-onderdeel voor televisie worden tussenpozen van ten minste twintig minuten in acht genomen.

2. In afwijking van het eerste lid, worden programma-onderdelen voor televisie die bestaan uit het verslag van een sportevenement, een podiumvoorstelling, of van andere voorstellingen of evenementen die op overeenkomstige wijze zijn gestructureerd, uitsluitend onderbroken door reclameboodschappen tijdens de in het evenement voorkomende gebruikelijke pauzes of tussen de daarin voorkomende gebruikelijke zelfstandige onderdelen.

Artikel 52g

Het programma van een commerciële omroepinstelling die toestemming heeft verkregen, bestaat voor ten hoogste twintig procent van de totale duur per dag, doch nimmer voor meer dan één uur per dag, uit reclame-uitingen die bestaan uit het rechtstreeks aanbieden van producten of diensten aan het publiek. Indien het programma tevens reclameboodschappen bevat, bestaat het programma voor ten hoogste twintig procent per dag uit reclameboodschappen en de andere reclame-uitingen, bedoeld in de vorige zin, te zamen, onverminderd het bepaalde in artikel 52d, eerste lid, ten aanzien van de reclameboodschappen.

Artikel 52h

1. In dit artikel wordt verstaan onder:

- a. het sponsoren van een programma-onderdeel: het verstrekken van financiële of andere bijdragen door personen, bedrijven of instellingen aan de totstandkoming of uitzending van een programma-onderdeel, teneinde de totstandkoming of uitzending daarvan als programma-onderdeel te bevorderen of mogelijk te maken;
- b. sponsor: degene die een programma-onderdeel sponsort;

c. gesponsord programma-onderdeel: een programma-onderdeel van een commerciële omroepinstelling die toestemming heeft verkregen, aan welks totstandkoming of uitzending een of meer bijdragen zijn verstrekt als bedoeld in onderdeel a.

2. De programma-onderdelen van een commerciële omroepinstelling die toestemming heeft verkregen, worden uitsluitend gesponsord, indien die instelling een programmastatuut tot stand heeft gebracht waarin ten minste waarborgen zijn opgenomen voor de redactionele onafhankelijkheid van haar werknemers, belast met de samenstelling van de programma's, ten opzichte van de sponsors.

3. Aan het begin of aan het einde van een gesponsord programma-onderdeel worden de namen of beeldmerken van alle sponsors vermeld of getoond. Indien het een gesponsord programma-onderdeel voor televisie betreft, bestaat de vermelding of vertoning uitsluitend uit stilstaande beelden.

4. In een gesponsord programma-onderdeel mogen producten of diensten van personen, bedrijven of instellingen worden vermeld of getoond, indien het publiek niet, door middel van specifieke aanprijzingen of anderszins, wordt aangespoord tot het kopen of huren van die producten of tot het afnemen van die diensten.

5. Programma-onderdelen van commerciële omroepinstellingen die toestemming hebben verkregen, worden niet gesponsord door personen, bedrijven of instellingen die zich voornamelijk bezighouden met:

- a. de productie of verkoop van sigaretten of andere tabaksproducten;
- b. de productie of verkoop van geneesmiddelen die in Nederland uitsluitend op doktersvoorschrift verkrijgbaar zijn; of
- c. het verrichten van medische behandelingen die in Nederland uitsluitend op doktersvoorschrift verricht mogen worden.

6. Programma-onderdelen van commerciële omroepinstellingen die toestemming hebben verkregen, bestaande uit nieuws, actualiteiten of politieke informatie, worden niet gesponsord.

Artikel 52i

1. Aan het begin of aan het einde van een programma-onderdeel van een commerciële omroepinstelling die toestemming heeft verkregen, bestaande uit het verslag of de weergave van een evenement als bedoeld in artikel 26, onderdeel a, dat niet voornamelijk bestemd is om als programma te worden uitgezonden, mogen de namen of beeldmerken van die personen, bedrijven of instellingen, die een financiële of andere bijdrage hebben verstrekt aan de totstandkoming van het evenement, worden vermeld of getoond. Indien het een programma-onderdeel voor televisie betreft, bestaat de vermelding of vertoning uitsluitend uit stilstaande beelden.

2. Het eerste lid is niet van toepassing ten aanzien van personen, bedrijven of instellingen die zich voornamelijk bezighouden met:

- a. de productie of verkoop van sigaretten of andere tabaksproducten;
- b. de productie of verkoop van geneesmiddelen die in Nederland uitsluitend op doktersvoorschrift verkrijgbaar zijn; of
- c. het verrichten van medische behandelingen die in Nederland uitsluitend op doktersvoorschrift verricht mogen worden.

Artikel 52j

1. Onverminderd het bepaalde in de artikelen 52g, 52h, derde en vierde lid, en 52i, eerste lid, worden in programma-onderdelen van commerciële omroepinstellingen die toestemming hebben verkregen, geen namen, beeldmerken, handelsmerken, producten, diensten of activiteiten van personen, bedrijven of instellingen vermeld of getoond, indien

de desbetreffende commerciële omroepinstelling, naar redelijkerwijs kan worden aangenomen, daarmee beoogt of mede beoogt het publiek te bewegen tot het kopen van een bepaald produkt of het gebruik maken van een bepaalde dienstverlening, dan wel gunstig te stemmen ten aanzien van een bepaald bedrijf, een bedrijfstak of een bepaalde instelling teneinde de verkoop van produkten of de afname van diensten te bevorderen.

2. Het vermelden of tonen van een naam, beeldmerk, handelsmerk, produkt, dienst of activiteit van een persoon, bedrijf of instelling in een programma-onderdeel wordt geacht te geschieden met het oogmerk, bedoeld in het eerste lid, indien zulks tegen betaling geschiedt.

Artikel 52k

1. Het televisieprogramma van een commerciële omroepinstelling die toestemming heeft verkregen, bestaat voor ten minste vijftig procent uit programma-onderdelen die kunnen worden aangemerkt als Europese producties in de zin van artikel 6 van de Richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 3 oktober 1989 betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake de uitoefening van televisie-omroepactiviteiten (PbEG L 298).

2. Het televisieprogramma van een commerciële omroepinstelling die toestemming heeft verkregen, bestaat voor ten minste tien procent uit programma-onderdelen als bedoeld in het eerste lid, die niet zijn geproduceerd door:

- a. de desbetreffende commerciële omroepinstelling, een andere omroepinstelling of een verzorger van een abonneeprogramma;
- b. een rechtspersoon waarin de desbetreffende commerciële omroepinstelling, een andere omroepinstelling of een verzorger van een abonneeprogramma, al dan niet door middel van een of meer van hun onderscheidene dochtermaatschappijen, een belang van vijftwintig procent of meer heeft; of
- c. een vennootschap waarin de desbetreffende commerciële omroepinstelling, een andere omroepinstelling of een verzorger van een abonneeprogramma, dan wel een of meer van hun onderscheidene dochtermaatschappijen, als vennoot volledig jegens schuldeisers aansprakelijk is voor de schulden.

3. Ten minste een derde deel van de programma-onderdelen, bedoeld in het tweede lid, is niet ouder dan vijf jaar.

4. Voor de toepassing van dit artikel worden de volgende programma-onderdelen voor televisie buiten beschouwing gelaten:

- a. programma-onderdelen, bestaande uit nieuws;
- b. programma-onderdelen die betrekking hebben op sport;
- c. programma-onderdelen die het karakter van een spel hebben, met uitzondering van programma-onderdelen van culturele of educatieve aard, die mede het karakter van een spel hebben;
- d. programma-onderdelen, bestaande uit reclameboodschappen; en
- e. programma-onderdelen, bestaande uit een aantal beelden met alfanumerieke gegevens of andere stilstaande beelden.

Artikel 52l

Het televisieprogramma van een commerciële omroepinstelling die toestemming heeft verkregen, bestaat voor ten minste veertig procent uit oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige programma-onderdelen.

Hoofdstuk 4 wordt vervangen door:

HOOFDSTUK 4. ANDERE PROGRAMMA'S DIE DOOR MIDDEL VAN DRAADOMROEPINRICHTINGEN WORDEN UITGEZONDEN

Artikel 53

De artikelen 52b, 52c, 52d, tweede lid, en 52e, eerste lid, 52h en 52j zijn van overeenkomstige toepassing op de verzorger van een programma als bedoeld in artikel 66, onderdeel d, van de Mediawet.

Artikel 53a

De artikelen 52b tot en met 52j zijn van overeenkomstige toepassing op de verzorger van een abonneeprogramma.

Artikel 53b

1. Een abonneeprogramma voor televisie bestaat voor ten minste tien procent uit programma-onderdelen die kunnen worden aangemerkt als Europese produkties in de zin van artikel 6 van de Richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 3 oktober 1989 betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake de uitoefening van televisie-omroepactiviteiten (PbEG L 298), en die niet zijn geproduceerd door:

- a. de verzorger van het desbetreffende abonneeprogramma, een andere verzorger van een abonneeprogramma of een omroepinstelling;
- b. een rechtspersoon waarin de verzorger van het desbetreffende abonneeprogramma, een andere verzorger van een abonneeprogramma of een omroepinstelling, al dan niet door middel van een of meer van hun onderscheidene dochtermaatschappijen, een belang van vijftientig procent of meer heeft; of
- b. een vennootschap waarin de verzorger van het desbetreffende abonneeprogramma, een andere verzorger van een abonneeprogramma of een omroepinstelling, dan wel een of meer van hun onderscheidene dochtermaatschappijen, als vennoot volledig jegens schuldeisers aansprakelijk is voor de schulden.

2. Ten minste een derde deel van de programma-onderdelen, bedoeld in het eerste lid, is niet ouder dan vijf jaar.

3. Voor de toepassing van dit artikel worden de volgende programma-onderdelen voor televisie buiten beschouwing gelaten:

- a. programma-onderdelen, bestaande uit nieuws;
- b. programma-onderdelen die betrekking hebben op sport;
- c. programma-onderdelen die het karakter van een spel hebben, met uitzondering van programma-onderdelen van culturele of educatieve aard, die mede het karakter van een spel hebben;
- d. programma-onderdelen, bestaande uit reclameboodschappen; en
- e. programma-onderdelen, bestaande uit een aantal beelden met alfanumerieke gegevens of andere stilstaande beelden.

Artikel 53c

De vergoeding, bedoeld in artikel 72, vijfde lid, onderdeel a, van de Mediawet, bedraagt:

- a. vijftien gulden per maand voor abonneeprogramma's voor televisie; en
- b. vijf gulden per maand voor abonneeprogramma's voor radio.

Artikel 53d

1. Een aanvraag voor tijdelijke toestemming om een programma te verzorgen als bedoeld in artikel 75a van de Mediawet, wordt door de desbetreffende regionale omroepinstelling die zendtijd heeft verkregen, schriftelijk ingediend bij het Commissariaat voor de Media.

2. Het Commissariaat beslist binnen twee maanden na indiening van de aanvraag. In bijzondere gevallen kan hiervan worden afgeweken, mits de aanvraagster tijdig in kennis is gesteld en haar is medegedeeld binnen welke termijn een beslissing zal worden genomen.

Artikel 53e

Het regionale televisieprogramma, bedoeld in artikel 75a van de Mediawet, wordt niet uitgezonden tussen 19.00 uur en 23.00 uur, tenzij de Stichting en de desbetreffende regionale omroepinstelling anders zijn overeengekomen.

Artikel 53f

1. Een aanvraag voor toestemming om een programma te verzorgen als bedoeld in artikel 75b van de Mediawet, wordt door de desbetreffende lokale omroepinstelling die zendtijd heeft verkregen, schriftelijk ingediend bij het Commissariaat voor de Media.

2. De aanvraag gaat vergezeld van:

- a. een aanduiding of de aanvraag betrekking heeft op het verzorgen van een radio- of van een televisieprogramma, of van beide;
- b. een exemplaar van de notarieel vastgelegde statuten van de instelling die het programma produceert, of, indien het niet een rechtspersoon betreft, een aanduiding van de instelling die het programma produceert; en
- c. het advies van de Raad voor de Kunst, bedoeld in artikel 75b, tweede lid, onderdeel d, van de Mediawet.

3. Het Commissariaat beslist binnen twee maanden na indiening van de aanvraag. In bijzondere gevallen kan hiervan worden afgeweken, mits de aanvraagster tijdig in kennis is gesteld en haar is medegedeeld binnen welke termijn een beslissing zal worden genomen.

4. Indien een lokale omroepinstelling die de in het eerste lid bedoelde toestemming heeft verkregen, in aanmerking wil komen voor toestemming in een aansluitende periode, dient zij een aanvraag bij het Commissariaat voor de Media in ten minste vijf maanden vóór de afloop van de periode waarvoor haar toestemming is verleend. Het eerste tot en met derde lid zijn van overeenkomstige toepassing.

Q

In **artikel 56**, onderdeel a, wordt «exploitatiepositie» vervangen door: exploitatiepositie.

R

In **artikel 60**, derde lid, onderdeel a, wordt «Naam» vervangen door: naam.

S

Het opschrift van hoofdstuk 7 wordt vervangen door:

HOOFDSTUK 7. OVERGANGSBEPALINGEN

T

Na artikel 77 worden de volgende artikelen ingevoegd:

Artikel 77a

In afwijking van artikel 52, eerste, derde, vierde en vijfde lid, worden de aanvragen met betrekking tot landelijke commerciële omroep gedurende de eerste drie jaar na inwerkingtreding van artikel 71b van de Mediawet ingediend bij en behandeld door Onze Minister. Artikel 52 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 77b

1. Tot het tijdstip waarop artikel 71c, tweede lid, eerste volzin, van de Mediawet in werking treedt, kan, in afwijking van artikel 52, tweede lid, onderdeel d, worden volstaan met:

- a. de op het tijdstip van de aanvraag reeds gesloten overeenkomsten met beheerders van draadomroepinrichtingen; en
- b. een overzicht van de beheerders van draadomroepinrichtingen met wie op het tijdstip van de aanvraag onderhandelingen over het sluiten van een overeenkomst gaande zijn, en zo mogelijk een opgave van de data waarop de overeenkomsten naar verwachting gesloten zullen worden.

2. Uit de overeenkomsten, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, dient te blijken dat:

- a. er sprake is van een landelijke spreiding van de draadomroepinrichtingen door middel waarvan het programma zal worden uitgezonden; en
- b. de aanvrager ten minste de kostprijs van het gebruik van de draadomroepinrichtingen vergoedt.

Artikel 77c

1. Het in artikel 52k, eerste lid, genoemde percentage van vijftig geldt met ingang van 1 januari 1994. Tot die datum geldt een percentage van vijfendertig.

2. Het in de artikelen 52k, tweede lid, en 53b, eerste lid, genoemde percentage van tien geldt met ingang van 1 januari 1994. Tot die datum geldt een percentage van vijf.

Artikel II

De tekst van het Mediabesluit wordt door Onze Minister van Justitie in het Staatsblad geplaatst.

Artikel III

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst, met uitzondering van artikel I, onderdelen G tot en met N, welke in werking treden met ingang van 1 oktober 1992, onverminderd het bepaalde in artikel 175 van de Mediawet.

¹ Laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 9 juli 1992, Stb. 382

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur

Tevens zal het advies met de daarbij terinzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 11 augustus 1992, nr. 153

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gedaan aan de Raad van State en aan de Algemene Rekenkamer.

's-Gravenhage, 22 juni 1992

Beatrix

De Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
H. d'Ancona

Uitgegeven de *zevende* juli 1992

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

Algemeen deel

§ 1. Inleiding

De Mediawet is recentelijk gewijzigd bij Wet van 18 december 1991 (Stb. 769), houdende wijziging van bepalingen van de Mediawet met het oog op de invoering van landelijke commerciële omroep. De Wet van 18 december 1991 laat op een aantal onderdelen de nadere uitwerking over aan algemene maatregelen van bestuur. Verwezen kan worden naar de artikelen 50, zevende lid, 57, vijfde lid, 71, derde lid, 71c, eerste lid, 71g, tweede en derde lid, 71i, 72, derde en vijfde lid, en 75a, tweede en derde lid, van de gewijzigde Mediawet. De kern wordt daarbij gevormd door de implementatie van de op 3 oktober 1989 tot stand gekomen Richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen (nr. 89/552/EEG), betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de Lid-Staten inzake de uitoefening van televisie-omroepactiviteiten (PbEG L 298/23).

Andere belangrijke uitvoeringsmaatregelen betreffen:

- de vaststelling van een aangescherpt programmavoorschrift voor de lokale en regionale omroep (artikel 50, zevende lid, van de Mediawet);
- de vaststelling van het bedrag dat omroepverenigingen maximaal uit hun inkomsten uit programmabladen mogen besteden aan verenigingsactiviteiten (artikel 57, vijfde lid, van de Mediawet);
- nadere regels inzake de aanvraagprocedure voor commerciële omroep (artikel 71c, eerste lid, van de Mediawet);
- de vaststelling van het minimum percentage Nederlands- en Fries-talige programma's voor de commerciële televisie (artikel 71g, derde lid, van de Mediawet);
- de vaststelling van de minimale maandelijkse vergoeding voor de ontvangst van een abonneeprogramma, bedoeld in artikel 72, vijfde lid, onderdeel a, van de Mediawet;
- nadere regels omtrent de dagen en uren waarop het experimentele regionale kabeltelevisieprogramma kan worden uitgezonden (artikel 75a, derde lid, van de Mediawet).

Bovendien worden enkele wijzigingen aangebracht in het stelsel van toegestane vermijdbare reclame-uitingen in de programma-onderdelen van de publieke omroep. Deze wijzigingen zijn gebaseerd op artikel 52, tweede lid, van de Mediawet en kunnen daarom niet eerder in werking treden dan nadat de voorhangprocedure, bedoeld in artikel 175 van de Mediawet, is gevolgd. In artikel III van dit besluit is hiervoor een voorziening getroffen.

Met betrekking tot de financiële gevolgen voor het Rijk kan worden verwezen naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel commerciële omroep (kamerstukken II 1989/90, 21 554, nr. 3).

§ 2. De EEG-richtlijn van 3 oktober 1989 (nr. 89/552/EEG)

Het uitgangspunt van deze richtlijn is dat de ontvangst en (kabel)doorgifte van televisieprogramma's die voldoen aan de wettelijke voorschriften van de Lid-Staat van uitzending, in andere Lid-Staten niet mogen worden belemmerd (de richtlijn spreekt in dit verband over het vrije verkeer van televisie-uitzendingen). Daartoe is harmonisatie van de toepasselijke wetgevingen vereist. Deze harmonisatie betreft met name de vaststelling van het minimum aandeel Europese producties en het minimum aandeel producties van vrije producenten in de televisieprogramma's, een verbod op slukreclame, regels omtrent

programma-onderbrekende reclame, inhoudelijke reclamenormen, een verbod op tabaksreclame en op reclame voor medicijnen die alleen op doktersvoorschrift verkrijgbaar zijn, regels omtrent reclame voor alcoholhoudende dranken, regels die minderjarigen beogen te beschermen tegen voor hen schadelijke reclame-uitingen, regels omtrent sponsoring, reclamemaxima, regels die minderjarigen beogen te beschermen tegen voor hen schadelijke programma-onderdelen, en het recht op weerwoord.

Iedere Lid-Staat dient erop toe te zien dat alle televisieprogramma's van de omroeporganisaties die onder zijn bevoegdheid vallen, ten minste voldoen aan de wettelijke voorschriften voor de programma's die bestemd zijn voor het publiek in die Lid-Staat (artikel 2, eerste lid, van de richtlijn). Voor de bevoegdheid van een Lid-Staat ten aanzien van een omroepinstelling is een complex van factoren relevant. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan de feitelijke en statutaire vestigingsplaats, de zetel van de directie, de plaats van de primaire uitzending, het land waar het merendeel van haar werknemers woonachtig is, en het land waar de omroepinstelling als eerste een machtiging heeft aangevraagd. Indien geen enkele Lid-Staat ten aanzien van een omroepinstelling bevoegd kan worden geacht, bijvoorbeeld omdat zij haar activiteiten grotendeels buiten de EEG ontplooit, dient het hiervoor bedoelde toezicht te worden uitgeoefend door de Lid-Staat die de frequentie of de satellietcapaciteit ter beschikking heeft gesteld, of waar de aardse verbinding met de satelliet (de «up-link») zich bevindt.

De Lid-Staten waarborgen de vrijheid van ontvangst en belemmeren niet de doorgifte op hun grondgebied van televisieprogramma's uit andere Lid-Staten om redenen die binnen de door deze richtlijn gecoördineerde gebieden vallen (artikel 2, tweede lid, van de richtlijn). Het uitgangspunt van de richtlijn is dat iedere omroepinstelling slechts onderworpen is aan de nationale wetgeving van één enkele Lid-Staat en dat derhalve het toezicht op een bepaald televisieprogramma slechts door die ene Lid-Staat mag worden uitgeoefend. Als uitzondering op de hoofdregel biedt de richtlijn de Lid-Staten de mogelijkheid om bij herhaalde ernstige inbreuken op artikel 22 (de bescherming van minderjarigen) de doorgifte van een televisieprogramma tijdelijk te schorsen. De Nederlandse wetgever heeft er evenwel voor gekozen van deze mogelijkheid geen gebruik te maken. De redenen hiervoor zijn uiteengezet in de memorie van antwoord bij het wetsvoorstel commerciële omroep (kamerstukken II 1990/91, 21 554, nr. 8, blz. 26-27).

Met betrekking tot de verwerking van de verschillende onderdelen van de richtlijn in dit besluit kan worden verwezen naar de artikelsgewijze toelichting.

§ 3. Implementatie van de EEG-richtlijn ten aanzien van de publieke omroep

Ten aanzien van de publieke omroep voldoen de Mediawet en het Mediabesluit reeds grotendeels aan de bepalingen van de EEG-richtlijn. Op enkele punten is dit echter nog niet het geval. Het gaat daarbij om de Europese quotaregeling (artikelen 4 tot en met 6 van de richtlijn), de formele grondslag van de inhoudelijke reclamenormen, die thans op basis van zelfregulering zijn opgenomen in de Nederlandse Reclame Code, en de bepalingen omtrent sponsoring. Deze onderwerpen kunnen op basis van de geldende Mediawet niet bij algemene maatregel van bestuur worden geregeld en zijn derhalve niet in dit besluit opgenomen. De regering is voornemens zo snel mogelijk een wetsvoorstel in te dienen teneinde de Mediawet op deze punten in overeenstemming te brengen met de richtlijn. De Europese quotaregeling zal daarbij voor de publieke omroep op dezelfde wijze worden uitgewerkt als in dit besluit is

geschied ten aanzien van de commerciële omroep (artikel 52k). Met betrekking tot de formele basis van de inhoudelijke reclamenormen kan worden gedacht aan de constructie dat de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur de Nederlandse Reclame Code dient goed te keuren alvorens zij ten aanzien van de omroep in werking kan treden. De minister zal deze code dan slechts kunnen toetsen op eventuele strijdigheid met de richtlijnbevestigingen. Deze goedkeuringsbevoegdheid kan worden beschouwd als een passend middel in het kader van de wetgeving als bedoeld in artikel 3, tweede lid, van de richtlijn.

Het onderwerp sponsoring verdient nadere aandacht. Reclame en sponsoring winnen binnen Europa als financieringsbron voor de omroep in toenemende mate aan belang. Deze internationale ontwikkelingen hebben op Europees bestuurlijk niveau mede geleid tot voornoemde EEG-richtlijn inzake de uitoefening van televisie-omroepactiviteiten. In deze richtlijn zijn onder meer regels ten aanzien van sponsoring en sluikreclame opgenomen.

In de Mediawet en het Mediabesluit wordt sponsoring van programma-onderdelen van de publieke omroep niet geregeld (zie ook de toelichting bij artikel I, onderdeel M). Het is publieke omroepinstellingen echter niet verboden gesponsorde programma-onderdelen uit te zenden, mits de artikelen 52 en 55 van de Mediawet in acht worden genomen. Zowel de behoefte van het adverterend bedrijfsleven om zich op radio en televisie te manifesteren, als de wens van de publieke omroepen om ten behoeve van hun programma's aanvullende financiën te verwerven, heeft er evenwel toe geleid dat thans regelmatig sprake is van situaties waarvan niet duidelijk is of deze in overeenstemming zijn met doel en strekking van de artikelen 52 en 55 van de Mediawet. Ook het feit dat uit de richtlijn voortvloeit dat, indien een programma wordt gesponsord, deze sponsoring aan het begin of het einde van het programma wordt vermeld, terwijl het huidige systeem van de Mediawet en het Mediabesluit deze vermelding juist verbiedt, maakt dat er van een onduidelijke situatie kan worden gesproken. Voor het Commissariaat voor de Media is de uitvoering van de toezichthoudende taak op dit terrein niet eenvoudig. Een praktisch uitvoerbare en controleerbare regeling met betrekking tot sponsoring en verborgen reclame-uitingen is derhalve gewenst. De belangen van betrokkenen worden hiermede behartigd, omdat niemand gebaat is bij deels verscholen en slecht verifieerbare financiering van programma's.

In haar brieven aan de Tweede Kamer van 11 maart 1991 (kamerstukken II 1990/91, 21 554, nr. 17) en van 23 september 1991 (kamerstukken II 1991/92, 21 554, nr. 50) heeft de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur de uitgangspunten voor een regeling voor sponsoring en verborgen reclame-uitingen uiteengezet. Bij de publieke omroep is het uitgangspunt optimalisering – en dus niet maximalisering – van de reclame-inkomsten. Reclame moet in financieel opzicht dienstbaar zijn aan de programma's en niet andersom. De van reclame onafhankelijke programmering en in samenhang daarmee het publieke karakter van het aanbod dienen duidelijk voorop te staan.

Bij een analyse van de vraag hoe een regeling met betrekking tot sponsoring en verborgen reclame-uitingen voor de publieke omroep nader vorm zou dienen te krijgen, blijkt niet de sponsoring zelf doch blijken de daarmee samenhangende en in beginsel verboden reclame-uitingen in programma's, alsmede een efficiënte controle hierop, het werkelijke probleem te vormen. Dit blijkt alleen al uit het feit dat ondanks de inspanningen van het Commissariaat voor de Media in de programma's steeds weer reclame-uitingen opduiken waarvan niet duidelijk is of deze vermijdbaar en dus verboden zijn. Daarbij komt dat

het in de praktijk moeilijk is een scherpe scheiding aan te leggen tussen toegestane sponsoring en verboden reclame-uitingen.

In voornoemde brieven heeft de minister aangegeven dat een effectief systeem van regulering en toezicht gevonden kan worden op basis van zelfregulering door de omroepinstellingen en het desbetreffende bedrijfsleven. De zelfregulering ten aanzien van reclameboodschappen in het kader van de Stichting Reclame Code heeft aangetoond dat dit instrument goed kan functioneren. Het is een logische stap ook de regulering voor andere vormen van «commerciële communicatie» in en rond programma's binnen het kader van de Stichting Reclame Code te brengen. In het kader van zelfregulering is het aan partijen om enerzijds de sponsoring te reguleren en anderzijds de vermijdbare reclame-uitingen in programma's uit te bannen, daarbij rekening houdend met de verplichtingen van de richtlijn en de uitgangspunten van een niet-commercieel bestel.

De Stuurgroep Reclame heeft de uitwerking van de zelfregulering ter hand genomen en een tekst, gedateerd 18 september 1991, aan zowel de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur als de Tweede Kamer der Staten-Generaal toegezonden. Op 23 oktober 1991 heeft met de vaste Commissie voor welzijn en cultuur van de Tweede Kamer een mondeling overleg plaatsgevonden over een regeling voor sponsoring en verborgen reclame-uitingen (kamerstukken II 1991/92, 21 554, nr. 51). Voornoemde brieven van de minister en de tekst voor een sponsorcode van de Stuurgroep Reclame zijn daarin besproken. De vaste commissie kon in meerderheid instemmen met het principe van zelfregulering, maar was kritisch ten opzichte van de tekst van de sponsorcode. Zij achtte het noodzakelijk dat een aantal onderwerpen uitdrukkelijk wordt geregeld. Uit de desbetreffende sponsorcode kon ook niet duidelijk worden afgeleid of het aanwezig zijn van vermijdbare reclame-uitingen in programma's afdoende werd tegengegaan. Daarbij hechtte de vaste commissie ook aan een duidelijk onderscheid tussen publieke en commerciële omroep, in die zin dat de mogelijkheden voor sponsoring voor de publieke omroep beperkter zouden moeten zijn dan voor de commerciële omroep. De van reclame onafhankelijke programmering en in samenhang daarmee het karakter van de publieke omroep dienen ook bij een regeling voor sponsoring en reclame-uitingen in programma's voorop te staan. Tevens werd naar voren gebracht dat voor de publieke omroep overwogen moet worden de uitvoering van de sponsoring geheel of ten dele bij de STER onder te brengen. Dit laatste heeft ook de voorkeur van de minister, zoals zij bij brief van 15 april 1992 (kamerstukken II 1991/92, 22 147, nr. 22) nog eens aan de Tweede Kamer heeft medegedeeld. Betrokkenheid van de STER lijkt echter niet mogelijk, gelet op de taakomschrijving van de STER (artikel 26, eerste lid, van de Mediawet) zoals deze zou komen te luiden na inwerking-treding van artikel I, onderdeel D, punt 1, van de Wet van 18 december 1991. Om die reden is besloten de desbetreffende wijziging van artikel 26, eerste lid, van de Mediawet niet in werking te doen treden en dit artikel te zijner tijd aan te passen. Aldus kan bereikt worden dat de STER bij de uitvoering van de sponsoring door de publieke omroepen betrokken kan worden. Voor deze nevenactiviteit van de STER dient het Commissariaat voor de Media toestemming te verlenen.

Zoals gezegd, is voor een regeling inzake sponsoring bij de publieke omroep wetswijziging vereist. Dit zal zo snel mogelijk ter hand worden genomen, waarbij tevens zal worden gezien of en in hoeverre ook de commerciële omroep hierbij betrokken kan worden. In de tussenliggende periode blijft een tegenstrijdigheid bestaan tussen enerzijds de Mediawet, die sponsorvermeldingen bij de publieke omroep verbiedt, en anderzijds de EEG-richtlijn, die sponsorvermeldingen verplicht stelt. Het Commissariaat voor de Media kan, zolang de richtlijnbevestigingen in acht worden genomen, feitelijk niet optreden tegen de vermelding van

sponsors. De desbetreffende omroepinstelling zou zich dan namelijk rechtstreeks op de richtlijn kunnen beroepen. De publieke omroep kan evenmin verplicht worden de sponsors te vermelden, omdat dat in strijd zou zijn met de Mediawet. De gedragslijn van het Commissariaat is dan ook dat het in geval van sponsorvermelding slechts toetst of daarbij de bepalingen van artikel 17 van de richtlijn in acht zijn genomen.

Toegejuicht kan worden dat de publieke omroep zichzelf inmiddels door middel van interne richtlijnen van de NOS enige beperkingen en voorwaarden heeft opgelegd met betrekking tot sponsoring. Deze vrijwillige vorm van zelfregulering loopt vooruit op het wettelijk gesanc-tioneerde stelsel van zelfregulering dat na wetswijziging vorm zal krijgen.

§ 4. Toetsing aan de dereguleringsoverwegingen

a. Strekking van de regeling

Dit besluit strekt er in de eerste plaats toe ten aanzien van de binnenlandse commerciële omroep en abonneeprogramma's uitwerking te geven aan de verplichtingen die voortvloeien uit de Richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 3 oktober 1989 (nr. 89/552/EEG), betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de Lid-Staten inzake de uitoefening van televisie-omroepactiviteiten (PbEG L 298/23). Daarnaast zijn ten aanzien van de publieke omroep enkele bepalingen opgenomen die gebaseerd zijn op de Wet van 18 december 1991 (Stb. 769) en is het regime inzake vermijdbare reclame-uitingen bij de publieke omroep op enkele onderdelen aangepast.

b. Samenhang met andere regelingen

De bepalingen ten aanzien van de binnenlandse commerciële omroep sluiten aan bij genoemde EEG-richtlijn.

c. Uitvoerend orgaan

Dit besluit wordt uitgevoerd door het Commissariaat voor de Media, met dien verstande dat gedurende de eerste drie jaren na inwerking-treding van artikel 71b, eerste lid, van de Mediawet de toestemmingen voor commerciële omroep worden verleend door de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur.

d. Bestuursinstrumenten

Het verzorgen van een programma voor landelijke commerciële omroep dat wordt uitgezonden door middel van draadomroepinrich-tingen, is gebonden aan toestemming door het Commissariaat voor de Media c.q. de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur (zie boven). Toestemming van het Commissariaat voor de Media is tevens vereist voor het verzorgen van een regionaal televisieprogramma dat wordt uitgezonden door middel van de draadomroepinrichtingen in de desbetreffende provincie (artikel 75a van de Mediawet) en voor het verzorgen van een lokaal programma van culturele aard dat naast het reguliere lokale programma wordt uitgezonden door middel van een draadomroepinrichting ter plaatse (artikel 75b van de Mediawet).

e. Gevolgen voor het justitieel apparaat

Tegen beschikkingen van het Commissariaat voor de Media en de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur op grond van dit

besluit kan beroep worden aangetekend bij de Afdeling rechtspraak van de Raad van State. Hierbij kan vooral worden gedacht aan een weigering de gevraagde toestemming te verlenen en aan het opleggen van sancties aan commerciële omroepinstellingen wegens overtreding van de voorschriften bedoeld in de artikelen 52b tot en met 52l van dit besluit. Het mogelijke beroep tegen deze beschikkingen zal naar verwachting leiden tot enige verzwaring van de werkdruk van de administratieve rechter. De mate van deze verzwaring zal vooral afhangen van het aantal instellingen dat daadwerkelijk gebruik zal maken van de mogelijkheid om binnenlandse commerciële kabelomroep te bedrijven.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

A

Deze wijziging is noodzakelijk, omdat de Mediawet thans twee vormen van binnenlandse omroep kent: publieke (door middel van zenders) en commerciële (door middel van draadomroepinrichtingen). Hoofdstuk 1 heeft betrekking op de binnenlandse publieke omroep, terwijl in hoofdstuk 3 nadere regels ten aanzien van de binnenlandse commerciële omroep worden gegeven. In de opschriften van de desbetreffende hoofdstukken wordt dit onderscheid duidelijk gemaakt.

B

Onder inkomsten wordt, evenals elders in de Mediawet en het Media-besluit, verstaan: de netto-opbrengst. Het begrip «materiële vaste activa» kan worden verstaan in de zin van artikel 364, tweede lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Verenigingsactiviteiten zijn activiteiten die noodzakelijk zijn voor een goed en democratisch functioneren van de omroepvereniging als zodanig, maar geen direct verband houden met de verzorging van het programma waarvoor de omroepvereniging zendtijd heeft verkregen. Hierbij kan worden gedacht aan het organiseren van ledenvergaderingen en het uitgeven van een ledenblad. Uit de systematiek van artikel 57 van de Mediawet en de jurisprudentie kan worden afgeleid dat verenigingsactiviteiten moeten worden beschouwd als nevenactiviteiten. Het gaat dan wel om een categorie nevenactiviteiten die blijkens de wetsgeschiedenis zijn toegestaan, evenals bijvoorbeeld normale beleggingsactiviteiten (zie de uitspraak van de Afdeling rechtspraak van de Raad van State van 27 mei 1991, no. R01.90 5155, inzake V.O.O. – Commissariaat voor de Media).

Voor alle inkomsten uit nevenactiviteiten, dus ook voor rente-inkomsten en andere inkomsten uit normale beleggingsactiviteiten, geldt onverkort de verplichting deze inkomsten jaarlijks in hun geheel aan te wenden voor de verzorging van het programma (artikel 57, vierde lid, eerste volzin, van de Mediawet). Op deze verplichting bestaan slechts twee uitzonderingen. In de eerste plaats zijn dat de inkomsten die rechtstreeks voortvloeien uit en besteed worden aan verenigingsactiviteiten (artikel 57, vierde lid, tweede volzin, van de Mediawet), in de tweede plaats de inkomsten uit programmabladen, voor zover die tot ten hoogste het in artikel 11a bepaalde bedrag worden besteed aan verenigingsactiviteiten (artikel 57, vijfde lid, van de Mediawet).

Artikel 11a strekt er derhalve toe te bevorderen dat jaarlijks de inkomsten uit programmabladen van de omroepverenigingen, evenals dat geldt voor alle andere neveninkomsten, zoveel mogelijk worden aangewend ten behoeve van hun wettelijke en statutaire doelstelling: het

verzorgen van programma's. Het gaat bij de inkomsten uit programma-bladen om een bedrag van circa 20 miljoen gulden op jaarbasis. Tevens wordt beoogd een verdere groei van de eigen vermogens te stoppen, voor zover die vermogens in redelijkheid niet bedrijfsgebonden kunnen worden geacht. Teneinde te vermijden dat resultaten uit programma-bladen wegvallen tegen resultaten als gevolg van herwaarderingen van de materiële vaste activa, is tevens bepaald dat, met uitzondering van de jaarlijkse afschrijvingen, veranderingen in de waarde van de materiële vaste activa buiten beschouwing worden gelaten, als het gaat om het toerekenen van resultaten aan de vereniging.

Artikel 11A (oud) was gebaseerd op artikel 61 van de Mediawet (bestedingsverplichting van de landelijke publieke omroep bij het NOB), welk artikel met ingang van 1 januari 1992 is vervallen. Artikel 11A (oud) is daarmee overbodig geworden.

D

De rechtvaardiging van dit programmavoorschrift voor de lokale en regionale omroep is gegeven in de toelichting bij de tweede nota van wijziging op het wetsvoorstel commerciële omroep (kamerstukken II 1990/91, 21 554, nr. 9, blz. 6-7). Het percentage van vijftig sluit aan bij het oorspronkelijke wetsvoorstel en bij de strekking van het amendement-Koetje/Middel op het wetsvoorstel commerciële omroep (kamerstukken II 1990/91, 21 554, nr. 39). Immers, de indieners waren van mening dat het de voorkeur verdiende het percentage van vijftig niet in de wet zelf vast te leggen, maar met het oog op de flexibiliteit bij algemene maatregel van bestuur te regelen.

F

Als gevolg van de toevoeging van een nieuw derde lid aan artikel 43b van de Mediawet is artikel 25b (oud) van dit besluit overbodig geworden en kan het dus vervallen.

Artikel 25b regelt thans welke bescheiden moeten worden overgelegd, indien een overeenkomst met de uitgevers van dag- en nieuwsbladen niet nodig is. Het spreekt voor zich dat het verzoek, bedoeld in het derde lid, gemotiveerd moet zijn en vergezeld moet gaan van de schriftelijke stukken die het Commissariaat nodig heeft om ter zake tot een oordeel te komen.

G

Het begrip evenement komt voor in de artikelen 30a en 31 (zie de toelichting bij onderdeel L). Bovendien wordt in artikel 52i naar de hier gegeven definitie van evenement verwezen.

H

Het opschrift van paragraaf 1.3. («Reclame-uitingen») sluit niet uit dat deze paragraaf mede van toepassing is op reclameboodschappen. Reclameboodschappen zijn immers krachtens artikel 1, eerste lid, onderdeel s, van de Mediawet ook reclame-uitingen. Artikel 26a beoogt iedere twijfel weg te nemen.

K

De regeling omtrent reclame in reportages van sportwedstrijden is geïncorporeerd in artikel 30a. Dit betekent dat de regeling niet-overheersende reclame-uitingen bij sportwedstrijden van het Commissariaat voor

de Media dd. 1 oktober 1990, die thans naar tevredenheid wordt toegepast, gehandhaafd kan blijven.

L

De regeling inzake overheersende reclame-uitingen zoals deze op basis van het thans vervallen tweede en derde lid van artikel 30 gold ten aanzien van sportwedstrijden, is om praktische redenen uitgebreid tot evenementen in algemene zin. Blijkens artikel 26, onderdeel a, gaat het hierbij om culturele manifestaties, muziekuivoeringen, podiumvoorstellingen, sportwedstrijden en soortgelijke gebeurtenissen, waarbij publiek aanwezig is. Naast de aanwezigheid van publiek is vereist dat het evenement niet voornamelijk bestemd is om als programma te worden uitgezonden. Er kan van uit worden gegaan dat aan laatstgenoemde eis is voldaan, indien kan worden vastgesteld dat bij het evenement ook publiek aanwezig zou zijn geweest wanneer het niet als programma zou zijn of worden uitgezonden.

Het verslag van een evenement dat in Nederland plaatsvindt of is geproduceerd door of in opdracht van een instelling die zendtijd heeft verkregen, mag uitsluitend niet-overheersende reclame-uitingen bevatten. De grens tussen overheersen en niet-overheersen wordt volgens jurisprudentie van de Afdeling rechtspraak van de Raad van State bepaald door de wijze waarop een bepaalde reclame-uiting in beeld komt. Daarbij moet worden gelet op onder meer de noodzaak de reclame-uiting in beeld te brengen, de grootte en opvallendheid van de reclame-uiting, het aantal malen dat de reclame-uiting in beeld komt en de duur van deze beelden.

Teneinde de verslaggeving van buitenlandse of internationale evenementen zoals de Olympische Spelen, de Tour de France of de finale van de Europa-Cup I (voetbal), die dikwijls rechtstreeks wordt overgenomen van een buitenlandse omroepinstelling, via de Nederlandse televisie niet onmogelijk te maken, geldt het verbod op overheersende reclame-uitingen niet voor verslagen van evenementen die in het buitenland plaatsvinden en niet zijn geproduceerd door of in opdracht van een instelling die zendtijd heeft verkregen. De – soms overheersende – reclame-uitingen die nu eenmaal bij dit soort evenementen «gewoon» zijn geworden, mogen echter niet langer of met meer nadruk in beeld komen dan nodig is in het kader van een evenwichtige registratie en presentatie. Dit houdt in dat bijvoorbeeld het «inzoomen» op reclameborden of shirtreclame niet is toegestaan. Ook wordt hiermee duidelijk gemaakt dat in een dergelijk programma weliswaar overheersende reclame-uitingen mogen voorkomen, maar dat in hun totaliteit de reclame-uitingen het programma-onderdeel niet mogen overheersen.

Bij het antwoord op de vraag of bij overtreding van artikel 30a, tweede lid, het opleggen van een sanctie in redelijke verhouding staat tot de gepleegde overtreding, kan het onderscheid tussen een rechtstreeks verslag of de uitzending van eerder opgenomen beeldmateriaal een rol spelen. In het laatste geval zal de verantwoordelijke omroepinstelling bij de montage immers meer gelegenheid hebben eventuele overheersende reclame-uitingen te verwijderen.

Artikel 30a is in overeenstemming met artikel 10, vierde lid, van de EEG-richtlijn (het verbod op sluikreclame), omdat een omroepinstelling die met inachtneming van artikel 30a een evenement weergeeft of verslaat, niet de bedoeling heeft om reclame te maken. De bedoeling om reclame te maken is een van de essentialia van de richtlijndefinitie van sluikreclame (artikel 1, onderdeel c, van de richtlijn).

M

De regeling omtrent sponsoring van culturele produkties is vereenvoudigd en uitgebreid tot evenementen in algemene zin. Deze zogenaamde evenementensponsoring moet worden onderscheiden van sponsoring in de zin van de EEG-richtlijn (programmasponsoring). Het betreft in artikel 31 van dit besluit namelijk niet de situatie dat een programma wordt gefinancierd, maar de situatie dat een programma-onderdeel bestaat uit het verslag of de weergave van een evenement dat niet voornamelijk is bestemd om als programma te worden uitgezonden en aan de totstandkoming waarvan derden een bijdrage hebben geleverd. Hier is dus niet aan de orde de verstrekking van een bijdrage aan de totstandkoming of uitzending van een programma-onderdeel teneinde de totstandkoming of uitzending daarvan als programma-onderdeel te bevorderen of mogelijk te maken (vergelijk artikel 52h, eerste lid, onderdeel a). Hetgeen in paragraaf 3 van het algemene deel van deze toelichting is gesteld omtrent de sponsoring van programma's van de publieke omroep, is dan ook niet zonder meer van toepassing op de uitzending van de gesponsorde evenementen. Het mogelijk maken van de vermelding van sponsors van evenementen kan – evenals dat het geval was bij culturele produkties – worden gebaseerd op artikel 52, tweede lid, van de Mediawet.

Omdat bij het vermelden van de sponsors van een evenement aan het begin of einde van het verslag of de weergave van dat evenement misleiding van het publiek niet aan de orde is – integendeel, deze vermeldingen beogen misleiding van het publiek juist te voorkomen – is er geen sprake van sluikreclame in de zin van de EEG-richtlijn.

N

De regeling zoals die gold voor bioscoopfilms, is uitgebreid tot programma-onderdelen die uit het buitenland zijn aangekocht. Wel is bepaald dat het moet gaan om programma's die ook in het buitenland zijn of worden uitgezonden. Op die manier wordt voorkomen dat een U-bocht-constructie zou worden gebruikt om de in Nederland geldende regels te omzeilen.

Indien een bioscoopfilm wordt uitgezonden waarin reclame-uitingen voorkomen, dan heeft de verantwoordelijke omroepinstelling daarmee op zich niet de bedoeling reclame te maken. Deze situatie kan worden vergeleken met het uitzenden van een evenement waarin reclame-uitingen voorkomen, zoals een sportwedstrijd. Er is dus ook hier in beginsel geen sprake van sluikreclame in de zin van de EEG-richtlijn. Hetzelfde geldt voor het uitzenden van reeds in het buitenland uitgezonden programma's.

O

In hoofdstuk 3 worden nadere regels gegevens omtrent de landelijke commerciële omroep door middel van draadomroepinrichtingen. Deze regels zijn gebaseerd op de volgende artikelen van de Mediawet:

- artikel 71c, eerste lid (de artikelen 52 en 52a van dit besluit);
- artikel 71g, tweede lid (de artikelen 52b tot en met 52k van dit besluit);
- artikel 71g, derde lid (artikel 52l van dit besluit); en
- artikel 71i (artikel 52b van dit besluit).

In de artikelen 52b tot en met 52k wordt tevens met betrekking tot de commerciële omroep uitvoering gegeven aan de artikelen 4 tot en met 6 en 10 tot en met 18 van de EEG-richtlijn.

Artikel 52 (oud) is gebaseerd op artikel 91 van de Mediawet, dat met ingang van 1 januari 1992 is vervallen. Artikel 52 (oud) is daarmee overbodig geworden en kan dus eveneens vervallen.

PARAGRAAF 3.1.

Artikel 52

Deze bepaling sluit zoveel mogelijk aan bij de aanvraagprocedures voor zendtijd voor landelijke, regionale en lokale publieke omroep. Het betreft uitsluitend aanvragen voor programma's die rechtstreeks (dat wil zeggen zonder tussenkomst van een aardse zender of een satelliet) door middel van draadomroepinrichtingen in Nederland worden uitgezonden. Indien een commerciële omroepinstelling gebruik wenst te maken van een aardse zender of een satelliet, moet zij een aanvraag indienen voor toestemming op grond van artikel 167, tweede lid, van de Mediawet. Vooraf – of uiterlijk op hetzelfde moment – dient zij dan toestemming op grond van artikel 71b van de Mediawet aan te vragen.

De toestemming ex artikel 167 van de Mediawet voor het gebruik van een satelliet of een aardse zender kan krachtens de EEG-richtlijn alleen worden gegeven, indien de aanvragende omroepinstelling onder de bevoegdheid van Nederland valt, dan wel indien zij gebruik maakt van een frequentie of van satellietcapaciteit die Nederland ter beschikking heeft gesteld, of van een «up-link» die in Nederland is gelegen (zie paragraaf 2 van het algemene deel). Toestemming kan in geen geval worden verleend, indien een andere Lid-Staat ten aanzien van die omroepinstelling bevoegd is. Een omroepinstelling die niet in aanmerking komt voor toestemming op grond van artikel 167, tweede lid, van de Mediawet, komt evenmin in aanmerking voor toestemming op grond van artikel 71b van de Mediawet. Het gaat dan immers om een buitenlandse omroepinstelling wier programma's ingevolge artikel 2, tweede lid, van de EEG-richtlijn en artikel 66, onderdeel b, van de Mediawet in Nederland in beginsel doorgegeven mogen worden. Dit is slechts anders, indien de uitzending vanuit het buitenland plaatsvindt met de kennelijke bedoeling de relevante Nederlandse wetgeving te omzeilen.

Uit het voorgaande vloeit voort dat bijvoorbeeld CLT als verantwoordelijke omroepinstelling voor het voornamelijk op Nederland gerichte televisieprogramma RTL4 niet in aanmerking komt voor toestemming op grond van artikel 71b van de Mediawet, omdat niet Nederland maar Luxemburg bevoegd is ten aanzien van CLT. De programma's van CLT, waaronder RTL4, mogen op grond van artikel 66, onderdeel b, en 167A, eerste lid, onderdeel b, van de Mediawet via de Nederlandse kabel en ether worden doorgegeven. Het toezicht op de programma's berust evenwel bij de Luxemburgse overheid. Indien RTL4 onder eigen naam als omroepinstelling een aanvraag zou indienen, dan zou zij waarschijnlijk wel voor een Nederlandse toestemming in aanmerking komen, nu deze organisatie haar activiteiten grotendeels in Nederland verricht.

Met betrekking tot artikel 52, tweede lid, onderdeel d, wordt verwezen naar de overgangsregeling van artikel 77b.

PARAGRAAF 3.2.

Deze paragraaf bevat de kern van de implementatie van de EEG-richtlijn. Hoewel deze richtlijn niet van toepassing is op radioprogramma's, ligt het in de rede de bepalingen in deze paragraaf voor zover mogelijk op zowel radio- als televisieprogramma's van toepassing te verklaren. Artikel 71g, tweede lid, laatste volzin, van de Mediawet biedt hiervoor de wettelijke grondslag.

Artikel 52b

De EEG-richtlijn bevat in de artikelen 12 tot en met 16 enkele inhoudelijke reclamenormen. In Nederland worden de inhoudelijke reclamenormen niet bij of krachtens wet geregeld, maar door middel van zelfregulering door de meest betrokken partijen (adverteerders, consumentenorganisaties, de geschreven media en de omroep). Deze partijen werken samen in de Stichting Reclame Code, die gedragsregels heeft opgesteld waaraan reclame-uitingen moeten voldoen. Deze gedragsregels worden aangeduid als de Nederlandse Reclame Code (waarin de vroegere Voorschriften voor de Nederlandse Etherreclame zijn geïncorporeerd). De controle op de naleving van deze gedragsregels wordt uitgeoefend door de Reclame Code Commissie en, in appél, door het College van Beroep. Een ieder die van mening is dat een reclame-uiting in strijd is met de gedragsregels, kan een klacht indienen bij de Reclame Code Commissie.

In de praktijk blijkt deze vorm van zelfregulering, waaraan ook de STER deelneemt, goed te functioneren. De Nederlandse Reclame Code wordt goed nageleefd en klachten worden naar behoren behandeld. Daarom is bepaald dat een commerciële omroepinstelling slechts reclameboodschappen mag uitzenden, indien zij is aangesloten bij de Stichting Reclame Code ter zake van de Nederlandse Reclame Code. Op deze wijze gelden voor de STER en voor de commerciële omroepinstellingen dezelfde inhoudelijke reclamenormen.

Artikelen 52c en 52d

De artikelen 52c en 52d, tweede lid, zijn gebaseerd op artikel 10, eerste, tweede en derde lid, van de EEG-richtlijn. Artikel 52d, eerste lid, vindt zijn grondslag in artikel 18, eerste en tweede lid, van de EEG-richtlijn.

De eis dat reclameboodschappen als zodanig herkenbaar moeten zijn, houdt een verbod in van onder andere subliminale technieken. Reclameboodschappen moeten tevens duidelijk onderscheiden zijn van de andere programma-onderdelen. Dit onderscheid kan op verschillende manieren worden aangebracht, bijvoorbeeld in de vorm van een omlijsting van de reclameboodschappen zoals de STER die hanteert. Voorwaarde is in ieder geval dat een regulier programma-onderdeel niet geruisloos of onverwacht overgaat in een reclameboodschap (of andersom). Deze eisen gelden krachtens artikel 50, zesde lid, van de Mediawet ook voor de publieke omroep.

Bij de keuze van de maximum duur die een commerciële omroepinstelling mag besteden aan reclameboodschappen, is uitgegaan van de percentages die door de EEG-richtlijn worden genoemd. Er is geen reden de commerciële omroepinstellingen verdergaande beperkingen op te leggen.

In artikel 52d, tweede lid, wordt bepaald dat reclameboodschappen uitsluitend in blokken van ten minste twee minuten mogen worden uitzonden. Artikel 10, tweede lid, van de EEG-richtlijn bepaalt namelijk dat afzonderlijke reclameboodschappen een uitzondering moeten blijven. Met artikel 52d, tweede lid, wordt hieraan uitvoering gegeven. Als gevolg van deze bepaling is een afzonderlijke reclameboodschap slechts mogelijk, indien deze twee minuten (of langer) duurt. Artikel 52d, tweede lid, is – in tegenstelling tot het eerste lid – niet van toepassing op radio-programma's.

Artikelen 52e en 52f

Deze artikelen regelen de programma-onderbrekende reclame en geven daarmee uitvoering aan artikel 11 van de EEG-richtlijn. De hoofdregel is dat de reclameboodschappen (in blokken) worden uitgezonden tussen de afzonderlijke programma-onderdelen. Uitsluitend onder de voorwaarden, genoemd in de artikelen 52e en 52f, mogen tijdens een bepaald programma-onderdeel blokken met reclameboodschappen worden ingelast. Ook hier worden aan commerciële omroepinstellingen niet meer beperkingen opgelegd dan de beperkingen die voortvloeien uit de EEG-richtlijn.

Bij de rechten van rechthebbenden, bedoeld in artikel 52e, eerste lid, kan worden gedacht aan auteursrechten en persoonlijkheidsrechten met betrekking tot het te onderbreken programma-onderdeel.

Met inachtneming van de artikelen 52e, eerste lid, en 52f, eerste lid, mogen in beginsel alle programma-onderdelen worden onderbroken door reclameboodschappen, met uitzondering van programma-onderdelen die bestaan uit de weergave van godsdienstige of levensbeschouwelijke samenkomsten. In de artikelen 52e, derde, vierde en vijfde lid, en 52f, tweede lid, worden evenwel met betrekking tot een aantal nader omschreven categorieën programma-onderdelen bijzondere regels gegeven. Het bepaalde in de artikelen 52e, eerste lid, en 52f, eerste lid, blijft daarnaast uiteraard onverkort van kracht, behoudens hetgeen is bepaald in de aanvang van artikel 52f, tweede lid.

Indien een bepaald programma-onderdeel zowel onder de werkingssfeer van artikel 52e, derde lid, als onder de werkingssfeer van artikel 52e, vierde en vijfde lid, valt, prevaleert de regeling van het vierde en vijfde lid. Zo kan een film die bestemd is voor kinderen, slechts worden onderbroken indien de duur van die film meer dan 45 minuten bedraagt.

Voor radioprogramma's geldt uitsluitend artikel 52e, eerste, tweede en derde lid.

Artikel 52g

Artikel 52g heeft betrekking op het rechtstreeks aanbieden van produkten of diensten aan het publiek (het zogenaamde «teleshoppen»), zoals dat bijvoorbeeld in Frankrijk reeds gebeurt, en is gebaseerd op artikel 18 van de EEG-richtlijn. Aan deze vorm van reclame, die voor de publieke omroep niet is toegestaan, mag ten hoogste één uur per dag worden besteed (dan wel 20% van de totale uitzendduur per dag, indien dat minder is dan één uur). Aan reclameboodschappen en teleshopping te zamen mag ten hoogste 20% van de totale uitzendduur per dag worden besteed, waarbij moet worden bedacht dat voor de reclameboodschappen een maximum van 15% bestaat.

Artikel 52h

Artikel 52h is gebaseerd op artikel 17 van de EEG-richtlijn, dat nadere regels geeft omtrent sponsoring van programma-onderdelen.

De definitie van het sponsoren van een programma-onderdeel sluit aan de bij de definitie van sponsoring in artikel 1, onderdeel d, van de EEG-richtlijn. De bijdrage aan de totstandkoming of uitzending van een programma-onderdeel kan van financiële, maar ook van materiële aard zijn. Daarbij kan worden gedacht aan bijvoorbeeld het om niet of onder kostprijs ter beschikking stellen van goederen of faciliteiten. De bijdragen die worden geleverd door de verzorgende omroepinstelling en de programmaproductent, kunnen uiteraard niet als sponsoring worden aangemerkt. De bijdrage moet uitdrukkelijk zijn gericht op de totstandkoming of uitzending als programma-onderdeel. Is dit niet het geval, dan

is artikel 52h niet van toepassing. Artikel 52i kan dan wel van toepassing zijn. Dit is het geval, indien de totstandkoming van een evenement wordt gesponsord, maar niet de uitzending daarvan. Indien niet alleen de totstandkoming van een evenement gesponsord is, maar ook de uitzending daarvan als programma-onderdeel, dan is zowel artikel 52h als artikel 52i van toepassing.

De EEG-richtlijn bepaalt dat inhoud en programmering van een gesponsord programma-onderdeel nimmer dusdanig door de sponsor mogen worden beïnvloed dat daardoor de verantwoordelijkheid en de redactionele onafhankelijkheid van de omroepinstelling ten aanzien van de programma-onderdelen worden aangetast. De verantwoordelijkheid van de commerciële omroepinstelling ten aanzien van haar programma's is neergelegd in artikel 71f van de Mediawet. Deze formele verantwoordelijkheid kan door sponsoring nimmer worden aangetast. Ten aanzien van de redactionele onafhankelijkheid bepaalt artikel 52h, tweede lid, van dit besluit dat de onafhankelijkheid van de programmamedewerkers ten opzichte van de sponsors uitdrukkelijk in een programmastatuut gewaarborgd moet worden. Is hieraan niet voldaan, dan mag de desbetreffende commerciële omroepinstelling geen gesponsorde programma-onderdelen uitzenden. Deze specifieke verplichting geldt aanvullend op de algemene verplichting een programmastatuut tot stand te brengen waarin de journalistieke rechten en plichten van de programmamedewerkers worden geregeld (artikel 71g, eerste lid, juncto artikel 64, onderdeel d, van de Mediawet). Uiteraard kunnen beide regelingen in één programmastatuut worden opgenomen.

Aan het begin of aan het einde van een gesponsord programma-onderdeel moeten de namen of beeldmerken van alle sponsors worden vermeld of getoond. Deze vermelding of vertoning mag niet in een wervende context worden geplaatst. De sponsorvermelding geschiedt namelijk niet in de eerste plaats in het belang van de sponsor, maar in het belang van de kijker of luisteraar, teneinde duidelijk te maken dat het programma gesponsord is, en door wie. In beginsel bestaat de vermelding of vertoning uit niet meer dan een mededeling zoals «dit programma-onderdeel is (mede) mogelijk gemaakt door», gevolgd door de naam of het beeldmerk van de sponsor(s). Zij mag geen bewegende beelden bevatten.

Het is niet ongebruikelijk dat de sponsor goederen ter beschikking stelt ten behoeve van het gesponsorde programma-onderdeel, bij voorbeeld in de vorm van prijzen die worden uitgereikt in spelprogramma's. Deze goederen mogen slechts «neutraal» in beeld worden gebracht en mogen dus, evenmin als de sponsorvermeldingen, in een wervende context worden geplaatst.

Artikel 52i

Het onderscheid tussen programmasponsoring en evenementensponsoring is reeds aan de orde geweest in de toelichting op onderdeel M. Artikel 52i is inhoudelijk gelijk aan artikel 31, met dien verstande dat voor commerciële omroepinstellingen geen maximum tijdsduur is gesteld aan de sponsorvermelding en dat het vereiste van een belangrijke, schriftelijk overeengekomen bijdrage voor hen niet geldt.

Artikel 52j

Krachtens artikel 10, vierde lid, van de EEG-richtlijn is slukreclame verboden. Het vermelden of vertonen van goederen, diensten, naam, handelsmerk of activiteiten van een producent van goederen of een dienstverlener in programma's moet volgens de richtlijn worden aange-

merkt als sluikreclame, indien aan de twee volgende voorwaarden is voldaan:

1. de omroepinstelling heeft de bedoeling reclame te maken; en
2. het publiek kan worden misleid omtrent de aard van de vermelding of vertoning.

Indien ofwel de bedoeling van de omroepinstelling ofwel de mogelijkheid van misleiding van het publiek ontbreekt, is er derhalve geen sprake van sluikreclame in de zin van de richtlijn.

Deze bepaling is in dit besluit als volgt verwerkt. De artikelen 52g, 52h en 52i stellen regels met betrekking tot teleshopping, programmasponsoring en evenementensponsoring. Hier is geen sprake van misleiding van het publiek. Naams- en produktvermeldingen e.d. die niet in deze artikelen worden genoemd, worden geacht het publiek te kunnen misleiden. Er is dan in beginsel sprake van sluikreclame. Daarom verbiedt artikel 52j alle andere naams- en produktvermeldingen e.d., voor zover de omroepinstelling daarmee beoogt reclame te maken. Het oogmerk om reclame te maken is bij de omroepinstelling bijvoorbeeld niet aanwezig in gevallen die vergelijkbaar zijn met die, bedoeld in de artikelen 27 tot en met 30a en 32 van dit besluit.

Artikel 52k

Artikel 52k bevat de Europese quotaregeling (artikelen 4 tot en met 6 van de EEG-richtlijn). Het televisieprogramma van een commerciële omroepinstelling dient voor ten minste 50% uit Europese producties te bestaan, zij het dat tot 1 januari 1994 een lager percentage van 35 geldt (zie artikel 77c). De omroepinstellingen wordt daarmee de mogelijkheid gegeven geleidelijk aan deze verplichting te voldoen. Europese producties worden gedefinieerd in artikel 6 van de EEG-richtlijn, dat luidt:

Artikel 6

1. In de zin van het onderhavige hoofdstuk worden onder Europese producties verstaan:

a) producties die afkomstig zijn uit Lid-Staten van de Gemeenschap, en, wat betreft de televisie-omroeporganisaties welke onder de bevoegdheid van de Duitse Bondsrepubliek vallen, producties die afkomstig zijn uit de Duitse gebieden waar de Grondwet niet van toepassing is, die voldoen aan het bepaalde in lid 2;

b) producties die afkomstig zijn uit derde Europese Staten die partij zijn bij het Europese Verdrag inzake grensoverschrijdende televisie van de Raad van Europa en die voldoen aan de voorwaarden van lid 2;

c) producties afkomstig uit andere Europese derde Staten en die voldoen aan de voorwaarden van lid 3.

2. De in lid 1, onder a) en b), bedoelde producties zijn producties die voornamelijk tot stand zijn gebracht met hulp van auteurs en medewerkers die in een of meer in dat lid, onder a) en b), bedoelde Staten woonachtig zijn en die aan een van de volgende drie voorwaarden voldoen:

a) deze producties zijn tot stand gebracht door een of meer in een of meer van deze Staten gevestigde producenten;

b) de vervaardiging ervan wordt door een of meer in een of meer van deze Staten gevestigde producenten gesuperviseerd en daadwerkelijk gecontroleerd;

c) de bijdrage van de coproducenten van deze Staten in de totale kosten van de coproductie bedraagt meer dan de helft en de coproductie wordt niet door een of meer buiten deze Staten gevestigde producenten gecontroleerd.

3. De in lid 1, onder c), bedoelde producties zijn producties die

uitsluitend of in coproductie met in een of meer Lid-Staten gevestigde producenten zijn vervaardigd door producenten die gevestigd zijn in een of meer derde Europese Staten, welke met de Gemeenschap volgens de in het Verdrag opgenomen procedures overeenkomsten sluiten en worden als een Europese productie beschouwd, indien zij voornamelijk zijn vervaardigd met behulp van auteurs en medewerkers die woonachtig zijn in een of meer Europese Staten.

4. Producties die geen Europese producties zijn in de zin van lid 1, maar die voornamelijk met behulp van in een of meer Lid-Staten gevestigde auteurs en medewerkers zijn vervaardigd, worden als een Europese productie beschouwd naar rato van het aandeel van coproductanten uit de Gemeenschap in de totale productiekosten.

Daarnaast geldt als eis dat ten minste 10% (tot 1 januari 1994: 5%) van het programma bestaat uit Europese producties die zijn vervaardigd door zogenaamde onafhankelijke producenten, dit zijn producenten die niet een vergaande band hebben met een of meer omroepinstellingen. Producenten waarin een of meer omroepinstellingen, alleen of samen, een rechtstreeks of indirect belang van 25% of meer hebben, worden niet als onafhankelijke producenten aangemerkt. Ten minste een derde deel van de producties van onafhankelijke producenten moet van recente aard zijn, dat wil zeggen niet ouder dan vijf jaar.

Bij de vaststelling van de in het eerste en tweede lid genoemde percentages tellen de in het vierde lid genoemde programma-onderdelen niet mee. De berekening gaat dus als volgt:

- a. op het totale programma worden de in het vierde lid genoemde programma-onderdelen (nieuws, sport, spel, reclame en teletekst) in mindering gebracht;
- b. de resterende programma-onderdelen dienen voor ten minste 50% te bestaan uit Europese producties;
- c. de resterende programma-onderdelen dienen tevens voor ten minste 10% te bestaan uit Europese producties die zijn vervaardigd door onafhankelijke producenten (deze programma-onderdelen tellen ook mee voor het quotum Europese producties, bedoeld onder b);
- d. ten minste een derde deel van de uitgezonden producties van onafhankelijke producenten, bedoeld onder c, moet jonger zijn dan vijf jaar.

Krachtens de EEG-richtlijn dienen de Lid-Staten om de twee jaar aan de Europese Commissie verslag uit te brengen over de toepassing van bovengenoemde quotaregelingen. Dit verslag dient in ieder geval een statistisch overzicht te bevatten van de mate waarin door iedere omroepinstelling aan deze verplichtingen is voldaan. Het zou voor de overheid zeer tijdrovend zijn om zonder medewerking van de omroepinstellingen een dergelijk overzicht te vervaardigen. Het ligt daarom voor de hand dat het Commissariaat voor de Media in casu gebruik maakt van de regeling van artikel 138 van de Mediawet, die inhoudt dat de omroepinstellingen het Commissariaat alle inlichtingen verschaffen die het redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak nodig oordeelt. Het Commissariaat kan dan aan de hand van deze gegevens het statistisch overzicht vervaardigen.

Blijkens uitdrukkelijke uitlatingen van de Europese Commissie (zie bijvoorbeeld het antwoord van de Commissie van 4 januari 1990 op een vraag van een lid van het Europees Parlement, PbEG C 97/22) moet de Europese quotaregeling met de nodige flexibiliteit worden toegepast.

Artikel 52I

De Nederlands- en Friestalige programma-onderdelen zullen over het algemeen ook meetellen voor de Europese quotaregeling van artikel 52k,

na aftrek van de programma-onderdelen, bedoeld in artikel 52k, vierde lid. Artikel 52l is in overeenstemming met artikel 8 van de EEG-richtlijn, dat bepaalt dat de Lid-Staten het recht hebben, indien zij zulks noodzakelijk achten omwille van de verwezenlijking van de doelstellingen inzake taalbeleid, met inachtneming van het Gemeenschapsrecht voor bepaalde of alle onder hun bevoegdheid vallende omroepinstellingen meer gedetailleerde of strengere voorschriften vast te stellen, met name op grond van taalcriteria. Ook Frankrijk kent een dergelijke regeling (40% Franstalige programma's), die door de Europese Commissie is goedgekeurd.

Onder oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige programma-onderdelen kunnen niet worden verstaan in het Nederlands of Fries onderitelde of nagesynchroniseerde programma-onderdelen. «Gemengde» programma-onderdelen, zoals het dagelijkse televisiejournaal, zullen wel in hun geheel meegeteld mogen worden, tenzij de Nederlandse of Friese taal daarin een zeer ondergeschikte plaats inneemt.

P

Artikel 53

De bepalingen inzake het programma van commerciële omroepinstellingen zijn, voor zover relevant, van overeenkomstige toepassing verklaard op de verzorgers van kabelkranten en andere tekstprogramma's. Krachtens artikel 9 van de richtlijn is de Europese quota-regeling niet op deze categorie programmaverzorgers van toepassing, terwijl artikel 20 van de EEG-richtlijn de Lid-Staten de mogelijkheid biedt in deze gevallen af te wijken van de regels omtrent de programma-onderbrekende reclame en de reclamemaxima. Van deze mogelijkheid is gebruik gemaakt door de regels ter zake niet van overeenkomstige toepassing te verklaren.

Artikel 53b

Het percentage Europese producties is voor verzorgers van abonneeprogramma's lager gesteld dan voor commerciële omroepinstellingen. De grondslag hiervoor kan worden gevonden in artikel 4, eerste lid, van de EEG-richtlijn, waarin wordt bepaald dat de Lid-Staten er «voor zover mogelijk» op toezien dat de omroeporganisaties (waaronder de richtlijn ook verzorgers van abonneeprogramma's verstaat) het grootste gedeelte van hun niet aan informatie, sport, spel, reclame of teletekst gewijde zendtijd reserveren voor Europese producties. Blijkens het antwoord van de Europese Commissie van 4 januari 1990 op een vraag van een lid van het Europees Parlement (PbEG C 97/22) laat de tekst van de artikelen 4 en 5 van de EEG-richtlijn de keuze van de middelen die moeten worden aangewend om het nagestreefde doel te bereiken, in ruime mate over aan het inzicht van de Lid-Staten, terwijl in die tekst vooral een element van flexibiliteit is ingevoerd, wat wil zeggen dat bij het streven naar de doelstellingen rekening moet worden gehouden met de technische beperkingen of de eisen van economisch evenwicht.

Gelet op het bijzondere karakter en het – gezien het totale omroepaanbod in Nederland – relatief beperkte belang van abonneeprogramma's, is ervoor gekozen het aandeel Europese producties niet op 50%, maar op 10% te stellen. Dit percentage is gelijk aan het voorheen geldende percentage voor programma-onderdelen van Nederlands culturele aard.

Artikel 53c

De in dit artikel bepaalde minimum vergoeding strekt ertoe te verhinderen dat langs de weg van abonneeradio of -televisie de bepalingen ten aanzien van landelijke commerciële omroep worden omzeild. De minimum vergoeding geldt praktisch gezien alleen voor verzorgers van abonneeprogramma's die reclameboodschappen in hun programma opnemen. Een verzorger van een abonneeprogramma kan er krachtens artikel 72, vijfde lid, van de Mediawet namelijk ook mee volstaan aan te tonen dat hij niet meer dan de helft van zijn totale inkomsten verwerft uit reclameboodschappen en andere reclame-uitingen. Aan deze eis wordt uiteraard ook voldaan, indien er in het geheel geen inkomsten uit reclameboodschappen en andere reclame-uitingen worden verworven.

Artikel 53e

Krachtens artikel 75a, derde lid, van de Mediawet dienen bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te worden gesteld omtrent de dagen en uren waarop het regionale kabeltelevisieprogramma kan worden uitgezonden. Het is niet de bedoeling dat dit televisieprogramma, dat voorlopig een experimenteel karakter draagt, gaat concurreren met de landelijke publieke omroep. Het is daarom redelijk dat de regionale omroep niet tijdens «prime time» uitzendingen gaat verzorgen. In overeenstemming met de NOS kan evenwel van deze regel worden afgeweken. Daarvan kan sprake zijn, als de NOS van mening is dat het regionale televisieprogramma, gelet op de aard van het programma, gedurende deze uren geen directe concurrentie inhoudt voor de landelijke televisieprogramma's. Het is niet de bedoeling dat de NOS, in ruil voor haar toestemming, van de regionale omroepinstellingen een financiële tegenprestatie verlangt.

Artikel 75a van de Mediawet en artikel 53e van dit besluit hebben uitsluitend betrekking op regionale kabeltelevisieprogramma's. Deze bepalingen gelden niet voor eventuele regionale televisieprogramma's via de ether. Hiervoor kan het Commissariaat voor de Media reguliere zendtijd toewijzen op grond van de artikelen 42 en 43 van de Mediawet.

Artikel 53f

Artikel 53f, tweede lid, geeft een opsomming van de bescheiden die door een lokale omroepinstelling moeten worden overgelegd bij de aanvraag voor toestemming een cultureel omroepprogramma te verzorgen als bedoeld in artikel 75b van de Mediawet. Het overleggen van de statuten van de producent van het programma is noodzakelijk teneinde te kunnen nagaan of er wordt voldaan aan het vereiste dat het programma wordt geproduceerd door een lokale omroepinstelling of een andere instelling zonder winstoogmerk (artikel 75b, tweede lid, onderdeel b, van de Mediawet).

Artikel 53f heeft geen grondslag in de Mediawet en fungeert dus als zelfstandige algemene maatregel van bestuur.

T

Artikel 77a

Deze bepaling vloeit voort uit artikel II van de Wet van 18 december 1991, welk artikel bepaalt dat gedurende de eerste drie jaar na inwerkingtreding van artikel 71b van de Mediawet op de aanvragen voor een toestemming wordt beslist door de Minister van Welzijn, Volksge-

zondheid en Cultuur. De minister zal het Commissariaat voor de Media bij de behandeling van de aanvragen betrekken.

Artikel 77b

Artikel 71c, tweede lid, eerste volzin, van de Mediawet bepaalt dat bij een aanvraag voor toestemming voor commerciële omroep in ieder geval overeenkomsten moeten worden overgelegd waaruit blijkt dat een zodanig aantal beheerders van draadomroepinrichtingen het programma zal uitzenden, dat het voldoet aan artikel 71h, eerste lid, van de Mediawet (de 60%-verspreidingseis) is gewaarborgd. Deze bepaling zal niet tegelijk met de andere onderdelen van de Wet van 18 december 1991 in werking treden. De redenen hiervoor zijn uiteengezet in de brief van de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur aan de Tweede Kamer van 24 maart 1992 (Kamerstukken II 1991/92, 22 147, nr. 23).

Krachtens de overgangsregeling van artikel 77b behoeven instellingen die toestemming voor commerciële omroep aanvragen, niet reeds bij de aanvraag aan te tonen dat het programma wordt uitgezonden naar ten minste 60% van de aangeslotenen op een draadomroepinrichting per provincie. Er zal echter wel sprake moeten zijn van een landelijke spreiding van de draadomroepinrichtingen waarmee de commerciële omroepinstelling heeft gecontracteerd. Dit moet worden aangetoond door overlegging van alle reeds gesloten overeenkomsten. De aanvrager zal bovendien, door opgave van de kabelbeheerders met wie hij verwacht binnen afzienbare tijd een overeenkomst te sluiten, aannemelijk moeten maken dat hij vóór de eerstvolgende datum waarop het Commissariaat voor de Media krachtens artikel 71h, derde lid, van de Mediawet zal toetsen of aan de 60%-verspreidingseis is voldaan, aan deze eis kan voldoen. Kan de aanvrager dit niet aannemelijk maken, dan zal de aanvraag op grond van artikel 71d, onderdeel b, van de Mediawet worden afgewezen. Het is derhalve niet mogelijk om toestemming te verkrijgen (ook niet tijdelijk) voor lokale of regionale initiatieven.

Artikel 77c

De EEG-richtlijn staat toe dat de percentages van de Europese quota-regeling geleidelijk worden bereikt.

De Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
H. d'Ancona